

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**Α Π Ο Φ Α Σ Η
175/2019**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 25.2.2019 και ώρα 10:00 προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ξενοφώντα Μορώνη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη, Καλλιόπη Διαμαντάκου, Βασίλειο Καραποστόλη, Ευαγγελία Μήτρου, και Δήμητρα Παπαδοπούλου. Απόντα τα μέλη Γιώργος Πλειός, Γεώργιος Σαρειδάκης και Νικόλαος Κιάος, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Βαρβάρα Χαραλαμπίκη, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο «STAR», ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία «ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», αναφορικά με: α) την υποχρέωση ακριβούς και αντικειμενικής παρουσίασης γεγονότων, β) την υποχρέωση μη δημοσιοποίησης εγγράφων ποινικής προδικασίας και γ) την υποχρέωση μη υποκατάστασης των αστυνομικών και ανακριτικών αρχών, κατά τη διάρκεια της εκπομπής με τον τίτλο «ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΖΗΝΑ» που μεταδόθηκε από τον εν λόγω σταθμό στις 20 και 21.11.2018. Η υπόθεση εξετάζεται ύστερα από 34 καταγγελίες πολιτών που κατατέθηκαν στο ΕΣΡ από τις 21.11.2018 έως τις 23.11.2018.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 377/28.11.2018, ο οποίος ανατέθηκε στη διοικητική υπάλληλο Ειρήνη Κεραμήτσου και στην ειδική επιστήμονα-νομικό Όλγα Γαρουφαλιά. Η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 78/ΕΣ/18.1.2019 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στην συνέχεια, η Ειδική Επιστήμων υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 153/ΕΣ/4.2.2019 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον σταθμό ως άνω εταιρείας παρέστησαν η πληρεξούσιος δικηγόρος της Μαρία Κατζουράκη και η Νάντια Χήρα, δημοσιογράφος της εν λόγω εκπομπής. Ερωτηθείσες από τον Πρόεδρο, δήλωσαν ότι γνωρίζουν το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβαν δε τον λόγο και ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους. Ζήτησαν στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να τους παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 8.3.2019 και ώρα 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Στη συνέχεια ο σταθμός, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 1272/7.3.2019 έγγραφό του, ζήτησε παράταση για την υποβολή υπομνήματος έως την 13.3.2019, το οποίο έγινε δεκτό. Κατόπιν τούτου, ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 1393/13.3.2019 υπόμνημά του.

Την 4.11.2019 και ώρα 10.30 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, και τα μέλη Καλλιόπη Διαμαντάκου, Βασίλειο Καραποστόλη, Νικόλαο Κιάο και Γιώργο Πλειό. Απόντα τα μέλη Ευαγγελία Μήτρου και Γεώργιος Σαρειδάκης, οι οποίοι είχαν νομίμως κληθεί. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Ο Πρόεδρος ενημέρωσε αναλυτικά τους απόντες κατά την συζήτηση Γιώργο Πλειό και Νικόλαο Κιάο αναγιγνώσκοντας τις έγγραφες εισηγήσεις, το υπόμνημα των εγκαλουμένων και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου για την υπόθεση. Παρέστη επίσης και η ανωτέρω εισηγήτρια, η οποία ανέπτυξε το ζήτημα προφορικός και αποχώρησε.

Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Ανεξάρτητη Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων.

2. Το άρθρο 11 παρ. 6 του Π.Δ. 77/2003 ορίζει: «Δεν δημοσιοποιούνται έγγραφα ή άλλα στοιχεία που γίνονται γνωστά στις αρμόδιες αρχές κατά το στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης, της έκτακτης προανάκρισης και γενικότερα της ποινικής προδικασίας».
3. Το άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Π.Δ. 77/2003 ορίζει: «Κατά την εφαρμογή του Κώδικα που κυρώνεται με το παρόν διάταγμα ισχύει η απορρέουσα από το Σύνταγμα και γενόμενη δεκτή από τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας αρχή της στάθμισης κατά περίπτωση του τυχόν διακυβευομένου δημοσίου συμφέροντος».
4. Τέλος, κατά τα στοιχεία β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το ΕΣΡ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, απαγορεύεται, χάριν της διασφάλισης του τεκμηρίου αθωότητας, της αποτελεσματικής διεξαγωγής της δικαστικής έρευνας και του ανεπηρέαστου των αρμόδιων δικαστικών αρχών, ειδικώς η αποκάλυψη και αναπαραγωγή του περιεχομένου εγγράφων και εν γένει στοιχείων της ποινικής προδικασίας, επιτρέπεται δε αυτή σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις όταν, κατ' εκτίμηση των συνθηκών, κρίνεται ότι συντρέχουν λόγοι υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος επί ζητήματος ιδιαιτέρως αυξημένου γενικού ενδιαφέροντος και εφόσον από τη δημοσίευση των στοιχείων αυτών δεν διακυβεύονται τα δικαιώματα του κατηγορούμενου και λοιπών εμπλεκομένων προσώπων αλλά και το συμφέρον της αποτελεσματικής διεξαγωγής της δικαστικής έρευνας (ΣτΕ 1216/2014, 1217/2014, 891/2015, 816/2018, 4060/2010, 2899/2014 – πρβλ. ΕΔΔΑ Tourancheau et July κατά Γαλλίας της 24.11.2005-αρ. προσφυγής 53886/00).

II. Πραγματικό Μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, στα οποία περιλαμβάνεται και το ευρισκόμενο στο αρχείο του ΕΣΡ υλικό με την επίμαχη ροή προγράμματος, και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικός και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής:

Η εκπομπή «ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΜΕ ΤΗ ΖΗΝΑ» που μεταδόθηκε την 20.11.2018, με αφορμή την επικείμενη (τότε) δημοσιοποίηση του ιατροδικαστικού πορίσματος για τα αίτια θανάτου του Ζακ Κωστόπουλου, ασχολήθηκε εκτενώς με το ζήτημα αυτό και διεξήχθη σχετική συζήτηση μεταξύ της παρουσιάστριας, των συμμετεχόντων στην εκπομπή και των λοιπών συντελεστών της. Στο πλαίσιο αυτό, παρουσιάστηκαν και αναγνώσθηκαν τμήματα του ιατροδικαστικού πορίσματος και οι συντελεστές της εκπομπής αναφέρθηκαν στα κρίσιμα σημεία αυτού, τα οποία προσπάθησαν να αξιολογήσουν και να ερμηνεύσουν με τη βοήθεια ιατροδικαστή, που συμμετείχε τηλεφωνικά στην εκπομπή, και ψυχιάτρου που βρισκόταν στο στούντιο. Ειδικότερα, παρατίθενται τα εξής:

α) Εκπομπή «ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΜΕ ΤΗ ΖΗΝΑ» της 20.11.2018

Προβλήθηκαν:

- α) 2 φορές σε διπλό παράθυρο τα έγγραφα των εργαστηριακών εξετάσεων και
- β) 1 φορά σε διπλό παράθυρο και σε κοντινό πλάνο το τμήμα του ιατροδικαστικού πορίσματος που αναφερόταν στην ποσότητα αλκοόλ που βρέθηκε στο αίμα του θανόντος, με την ένδειξη έγγραφο – ντοκουμέντο.

Επίσης, αναφέρθηκαν τα εξής:

Παρουσιάστρια: Τις έχω και εγώ στα χέρια μου (προβλήθηκαν σε διπλό παράθυρο τα έγγραφα των εργαστηριακών εξετάσεων)

Συνομιλήτρια εκπομπής: Σύμφωνα με τα αποτελέσματα τώρα των εργαστηριακών εξετάσεων βρέθηκε στο αίμα του Ζακ Κωστόπουλου 48 μικρογραμμάρια ανά ml αλκοόλ. Δηλαδή αντιστοιχεί περίπου σε μία μπίρα. 0,50 είναι το όριο. (σε διπλό παράθυρο προβλήθηκαν από τη μία πλευρά φωτογραφίες του Ζακ Κωστόπουλου με επεξεργασία και στην άλλη κοντινό πλάνο από συγκεκριμένο τμήμα του ιατροδικαστικού πορίσματος, με την ένδειξη έγγραφο-ντοκουμέντο)

Παρουσιάστρια: Τίποτα σχεδόν.

Συνομιλήτρια εκπομπής: Επομένως αποκλείουμε και τη μεγάλη ποσότητα αλκοόλ, να είχε καταναλώσει δηλαδή μεγάλη ποσότητα αλκοόλ. Βρέθηκε μια ακόμη ουσία, η ιβουπροφαίνη. Η ιβουπροφαίνη είναι ένα απλό, αντιφλεγμονώδες φάρμακο. Στην

ποσότητα που βρέθηκε, δηλαδή περίπου 0,26 %. Αυτό δεν μπορεί να προκαλέσει καμία παρενέργεια.

Συνεργάτης εκπομπής: Ναι, αυτό κύριε Τσαντίρη. Μία διόρθωση. «Η συγκέντρωση του οιοπνεύματος ήταν 26 χιλιοστόγραμμα ανά 100 κυβικά εκατοστά του αίματος».

Παρουσιάστρια: Κύριε Τσαντίρη, έχετε λίγη υπομονή. Σας καλωσόρισα γιατί η είδηση έρχεται τώρα από τη Γιώτα Κηπουρού, η οποία θα ακουστεί για πρώτη φορά κρατώντας βέβαια τις επιφυλάξεις μας αλλά επειδή υπάρχει ένα πολύ μεγάλο ποσοστό να ακούσουμε στις τρεις η ώρα που θα ανακοινωθούν και επισήμως τα τελικά αποτελέσματα, η τελική γνωμάτευση, αυτό που θα πει τώρα η Γιώτα, θέλουμε να το έχουμε πει γιατί θα ανοίξει μια πολύ μεγάλη κουβέντα από εδώ και πέρα και νομίζω ότι το θέμα του Ζακ Κωστόπουλου αν ήταν πρώτο θέμα όταν συνέβη, από εδώ και πέρα θα πάει πρώτο των πρώτων, γιατί εδώ υπάρχουν εξελίξεις. Γιώτα. Την αποκλειστικότητα.

Συνεργάτης εκπομπής: Ζήνα, λοιπόν, σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις ο Ζακ Κωστόπουλος πέθανε από ανακοπή καρδιάς λόγω κρίσης πανικού σε συνδυασμό με σπασμούς των αγγείων. Αυτό, λοιπόν, είναι κάτι τελείως διαφορετικό, είναι κάτι που δεν το περιμέναμε... βεβαίως, οφείλουμε να πούμε...

Παρουσιάστρια: Κρίση πανικού... Ανακοπή καρδιάς...

Συνεργάτης εκπομπής: Ανακοπή καρδιάς από κρίση πανικού...και σπασμό των αγγείων.

(προβλήθηκαν σε διπλό παράθυρο τα έγγραφα των εργαστηριακών εξετάσεων)

β) Εκπομπή «ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΜΕ ΤΗ ΖΗΝΑ» της 21.11.2018

Εμφανίστηκαν σε ολόκληρη την οθόνη κάρτες που αναγνώστηκαν και προέβαλαν:

- α) το αποτέλεσμα των ιστολογικών και τοξικολογικών εξετάσεων και
- β) ολόκληρο το συμπέρασμα του ιατροδικαστικού πορίσματος, συνοδευόμενο από την εξής λεζάντα: «ΑΠΟΔΙΔΕΙ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΣΕ ΙΣΧΑΙΜΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΥ ΣΕ ΕΛΑΦΟΣ ΤΡΑΥΜΑΤΩΝ ΜΕ ΥΠΕΡΔΙΕΓΕΡΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΕΣ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ»

Έτσι δε, έγινε εκτενής αναπαραγωγή και παρουσίαση αποσπασμάτων εγγράφων και εκθέσεων της ποινικής διαδικασίας και των συναφών κρίσεων και εκτιμήσεων, που προφανώς δεν ήταν αναγκαίες για την ενημέρωση του κοινού, αφού αρκούσε η

αναφορά των γενικών πληροφοριών που είχαν συγκεντρωθεί στο πλαίσιο της δημοσιογραφικής έρευνας περί των συνθηκών τέλεσης του εγκλήματος (βλ. παρόμοια περίπτωση εις ΣΤΕ 1217/2014).

III. Υπαγωγή

Υπό τα εκτεθέντα, καθίσταται σαφές ότι η εγκαλούμενη εταιρεία, δια των προστηθέντων υπ' αυτής δημοσιογράφων, προβάλλοντας στοιχεία της μυστικής ποινικής προδικασίας, παραβίασε - εκ προθέσεως - τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις αναφορικά με τη μη δημοσιοποίηση εγγράφων ποινικής προδικασίας. Επομένως, πρέπει να επιβληθεί στην εγκαλούμενη εταιρεία διοικητική κύρωση και δη εκείνη του προστίμου.

Περαιτέρω, η Ολομέλεια ομόφωνα έκρινε ότι δεν στοιχειοθετούνται οι παραβάσεις που αποδίδονται στον τηλεοπτικό σταθμό, ως προς την υποχρέωση ακριβούς και αντικειμενικής παρουσίασης γεγονότων και μη υποκατάστασης των αστυνομικών και ανακριτικών αρχών και επομένως, πρέπει η εγκαλούμενη εταιρεία να απαλλαγεί των σχετικών κατηγοριών.

Πρέπει δε, με βάση τη βαρύτητα της παραβάσεως, το κοινώς γνωστό μερίδιο τηλεθέσεως του συγκεκριμένου τηλεοπτικού σταθμού (όπως προκύπτει από τα τηρούμενα στο ΕΣΡ στοιχεία) και το γεγονός ότι η εγκαλουμένη υπήρξε πολλαπλώς υπότροπη (και) κατά το πρόσφατο παρελθόν για παραβάσεις της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας (όπως προκύπτει από τα τηρούμενα στο ΕΣΡ στοιχεία), να επιβληθεί σ' αυτήν πρόστιμο τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης δέχεται ομόφωνα ότι ο σταθμός της εγκαλουμένης παραβίασε (εκ προθέσεως) τη ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία ως προς την υποχρέωση περί μη δημοσιοποίησης εγγράφων της ποινικής διαδικασίας, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Δέχεται ότι η εγκαλουμένη δεν τέλεσε τις λοιπές διοικητικές παραβάσεις που της αποδόθηκαν (κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό).

Επιβάλλει στην εταιρεία με την επωνυμία «ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ», ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού «STAR» τη διοικητική κύρωση του προστίμου των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β' του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας «ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ», που εδρεύει στην Κηφισιά Αττικής, στην οδό Βιλτανιώτη 36, με ΑΦΜ 094281721, Δ.Ο.Υ. ΦΑΕ Αθηνών.
2. Του Καρόλου Αλκαλάι του Νισήμ, με ΑΦΜ 015603551, Δ.Ο.Υ. Χαλανδρίου, ως Προέδρου Δ.Σ. και νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.
3. Του Βασίλειου Αλεξάκη του Δημητρίου, με ΑΦΜ 025715058, Δ.Ο.Υ. ΓΛΥΦΑΔΑΣ, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 4^η Νοεμβρίου 2019 και δημοσιεύτηκε την 17^η Ιουλίου 2020.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ